

บทที่ 5

สรุปผล การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาคำคิดเห็นของผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อรูปแบบการกำกับดูแลแนวใหม่ของธนาคารแห่งประเทศไทยในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต ในการศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 13 ธนาคาร เฉพาะสาขาเต็มรูปแบบที่มีผู้จัดการสาขาเท่านั้น จำนวน 55 สาขา ผลการศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อรูปแบบการกำกับดูแลแนวใหม่ของธนาคารแห่งประเทศไทยในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต ในการศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.7 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.7 สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 92.7 มีรายได้ระหว่าง 30,000 – 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.5 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 56.4 ประเภทธนาคารพาณิชย์เป็นธนาคารพาณิชย์เอกชน คิดเป็นร้อยละ 69.1 ระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ระหว่าง 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.5 และไม่มีอำนาจอนุมัติวงเงินสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 49.2 และมีอำนาจอนุมัติวงเงินสินเชื่อ ตั้งแต่ 1,500,001-5,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.0

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ต่อความเสี่ยงด้านเครดิต ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ไทย

ผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อความหมายของความเสี่ยงด้านเครดิต ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.5 และเห็นด้วยมาก จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6

ระดับความคิดเห็นของผู้จัดการสาขาต่อปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านเครดิต อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ความคิดเห็นการตัดสินใจโดยใช้ดุลยพินิจ โดยไม่สนใจข้อมูลสนับสนุน มาตรฐานและกระบวนการให้สินเชื่อของธนาคาร กรณีไม่ครอบคลุม หรือมีมาตรฐานที่ดี แต่ไม่ได้ปฏิบัติตาม และการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้แต่ละกลุ่ม/ราย มากเกินไป ตามลำดับ

สำหรับความคิดเห็นต่อปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านเครดิต อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก เช่นเดียวกัน ที่มีคะแนนสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ ได้แก่ เศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจระดับภูมิภาค ประเทศ และท้องถิ่น การแข่งขันระหว่างสถาบันการเงินในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเจริญเติบโตและการทำกำไรทำให้ลดมาตรฐาน การให้สินเชื่อ และอิทธิพลทางการเมืองและกฎหมาย ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 **ความคิดเห็นของผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ต่อรูปแบบการกำกับดูแลแนวใหม่ของธนาคารแห่งประเทศไทยในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต ประกอบด้วย ระดับความเสี่ยง โดยประเมินจากประเด็นต่าง ๆ และประเมินการจัดการของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์เพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิต**

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยของผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินระดับความเสี่ยงจากการประเมินนโยบายสินเชื่อ อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ การประเมินและติดตามคุณภาพ ต้องพิจารณาคำนิยาม การจัดอันดับความเสี่ยงของลูกค้าสินเชื่อ หลักเกณฑ์การจัดอันดับความเสี่ยง เพื่อที่จะประเมินพอร์ตสินเชื่อทั้งหมดเท่ากับการกำหนดเพดานของเงินให้สินเชื่อและเป้าหมายชิงกลยุทธ์ และกระบวนการอนุมัติสินเชื่อต้องพิจารณาอำนาจอนุมัติสินเชื่อ โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ การวิเคราะห์สินเชื่อ การกำหนดข้อยกเว้นและอำนาจในข้อการยกเว้น

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยของผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินระดับความเสี่ยงจากการประเมินกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนแสดงความสามารถในการชำระหนี้ การวิเคราะห์แนวโน้มและระดับการอนุมัติสินเชื่อ จำนวนเงินและจำนวนรายสินเชื่อผิดระเบียบ และการรายงานการพิจารณาสินเชื่อ สัดส่วนหลักประกันต่อสินเชื่อ และการประเมินราคาหลักประกัน ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินระดับความเสี่ยงจากการประเมินองค์ประกอบของพอร์ตสินเชื่อ อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุด

สามอันดับแรก ได้แก่ ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์วิเคราะห์ระดับความเสี่ยง วิเคราะห์อัตราการเติบโตของเงินให้สินเชื่อในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายการให้สินเชื่อ ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินระดับความเสี่ยงจากการประเมินคุณภาพของพอร์ตสินเชื่อและสำรองเผื่อนี้สงสัยจะสูญ อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ วิเคราะห์คุณภาพของพอร์ตเงินให้สินเชื่อ เช่น ร้อยละของสินทรัพย์จัดชั้นต่อสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น มูลค่าและสภาพคล่องของหลักประกัน และความเพียงพอของปริมาณสำรองเผื่อนี้สงสัยจะสูญในปัจจุบัน และรองรับแนวโน้มหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในอนาคต ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินระดับความเสี่ยงจากการประเมินการควบคุมภายใน อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ได้แก่ ทบทวนรายงานการสอบทานสินเชื่อ ทบทวนรายงานการตรวจสอบสินเชื่อ หากมีประเด็นในทางที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงเพิ่มขึ้น และแนวโน้มปริมาณสินเชื่อที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของธนาคาร และการทำผิดกฎหมายของธนาคาร

ระดับความเห็นเฉลี่ยต่อธนาคารแห่งประเทศไทย มีนโยบายประเมินระดับความเสี่ยงจากการประเมินปัจจัยภายนอก อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ได้แก่ แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ภูมิภาค ความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยและการแข่งขัน และประเมินผลการคาดการณ์ความเสียหายสูงสุด (Stress Test)

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินความรับผิดชอบของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ทบทวนแผนการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ในการอนุมัติ ทบทวน กลยุทธ์ และนโยบายเป็นประจำ โดยกลยุทธ์จะต้องสะท้อนความเสี่ยงที่สถาบันการเงินยอมรับได้ และคณะกรรมการธนาคารกำหนดแผนความเสี่ยงด้านเครดิตที่กำหนดวิธีการอนุมัติสินเชื่อ เช่น สัดส่วนเงินให้สินเชื่อในงบดุล ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูง อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ความรับผิดชอบในการอนุมัติสินเชื่อและการสอบทานได้รับการอนุมัติอย่างชัดเจนและเหมาะสม นำแผนกลยุทธ์ไปพัฒนาในการกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร และกระบวนการวางแผนและกระบวนการพิจารณาสินเชื่อต้องสอดคล้องกับเป้าหมายกลยุทธ์ และงบประมาณ ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินการจัดการของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง ในระบบการวัดความเสี่ยง อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุด สามอันดับแรก ได้แก่ พิจารณานโยบายและแผนกลยุทธ์ในการจำกัดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านเครดิตของพอร์ต หลักเกณฑ์การจัดชั้นและประเมินคุณภาพของเงินให้สินเชื่อสำรองหนี้สูญครบถ้วน หรือไม่ และสำรองหนี้สูญพิจารณาจากการจัดอันดับความเสี่ยงสะท้อนถึงปริมาณสำรองหนี้ของฝ่ายจัดการ ได้ถูกต้อง ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินการจัดการของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง ในการติดตามและรายงานความเสี่ยง อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุด สามอันดับแรก ได้แก่ ประเมินกระบวนการติดตาม การเรียกเก็บหนี้ และการสอบทานติดตามและรายงานความเสี่ยงให้ผู้บริหารระดับสูงรับทราบปัญหา ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยต่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายประเมินการจัดการของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง ในการควบคุมความเสี่ยงและกำหนดเพดานความเสี่ยงอยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ที่มีคะแนนสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ประเมินมาตรการดำเนินการแก้ไขหนี้ ประเมินนโยบายในการกำหนดจำนวนคงค้างสูงสุดของสินเชื่อแต่ละประเภทสัมพันธ์กับความเสี่ยง และประเมินการควบคุมความเสี่ยง ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 การบรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารแห่งประเทศไทย

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยของผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ต่อธนาคารแห่งประเทศไทยในการบรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความเสี่ยงด้านเครดิต อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมากทุกประเด็น ที่มีคะแนนสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ เพื่อพิจารณานโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติการ ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารมีความเพียงพอ เพื่อพิจารณาคุณภาพในการบริหารความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ และระบุข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไข และเพื่อพิจารณาบทบาทของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคาร ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของธนาคารพาณิชย์ในการกำกับดูแลและตรวจสอบความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารแห่งประเทศไทย

ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ที่มีการตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.6 ได้แก่ สาขาธนาคารพาณิชย์ไม่เคยได้รับการตรวจสอบด้านความเสี่ยงที่สาขามาก่อน จึงไม่มีประสบการณ์ในการกำกับดูแลแนวใหม่

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ ต่อรูปแบบการกำกับดูแลแนวใหม่ของธนาคารแห่งประเทศไทยในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต ตามวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารแห่งประเทศไทย มีรายละเอียด สามารถนำมาใช้สำหรับอภิปรายผลได้ดังนี้ ผู้จัดการสาขามีความคิดเห็นโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ เพื่อพิจารณาว่านโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติการ ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารมีความเพียงพอ เพื่อพิจารณาคุณภาพการบริหารความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ ตราสารอนุพันธ์ และรายการนอกงบดุล และระบุจุดบกพร่องที่ต้องการปรับปรุง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและบทบาทของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง เพื่อประเมินการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ รวมทั้งนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานในการให้กู้ยืม และการบริหารเงิน เพื่อพิจารณาแก้ไข เมื่อมีนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือการควบคุมภายใน เกิดปัญหา มีจุดบกพร่อง หรือเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎระเบียบ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและกฎหมายต่าง ๆ และเพื่อระบุระดับและทิศทางของความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ ตราสารอนุพันธ์ และรายการนอกงบดุล รวมทั้งความเสี่ยงด้านเครดิตโดยรวม

จากรายละเอียดข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารแห่งประเทศไทย แต่ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความเสี่ยงด้านเครดิตเพื่อพิจารณาว่านโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติการ ระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร และเพื่อพิจารณาคุณภาพในการบริหารความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อและระบุจุดบกพร่องที่จะต้องแก้ไข ตามลำดับ

ข้อค้นพบ

ความคิดเห็นของผู้จัดการสาขาต่อปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านเครดิตและความคิดเห็นต่อรูปแบบการกำกับดูแลแนวใหม่ของธนาคารแห่งประเทศไทย ในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต ประกอบด้วย ระดับความเสี่ยง โดยประเมินจากประเด็นต่าง ๆ และประเมินการจัดการของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ และการบรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารแห่งประเทศไทย ในทุกประเด็น โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างมากเท่านั้น โดยเฉพาะเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการระบุระดับและทิศทางของความเสี่ยง

เสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ ตราสารอนุพันธ์ และรายการนอกงบดุล รวมทั้งความเสี่ยงด้านเครดิตโดยรวม เพื่อพิจารณาคุณภาพการบริหารความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ ตราสารอนุพันธ์ และรายการนอกงบดุล และระบุจุดบกพร่องที่ต้องการปรับปรุง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและบทบาทของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง เพื่อพิจารณาว่านโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติการ ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารมีความเพียงพอ เพื่อประเมินการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ รวมทั้งนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานในการให้กู้ยืม และการบริหารเงิน และเพื่อพิจารณาแก้ไข เมื่อนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือการควบคุมภายในเกิดปัญหา มีจุดบกพร่อง หรือเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎระเบียบ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย และกฎหมายต่าง ๆ มีความคิดเห็นโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมากเท่านั้น ยังไม่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยปราศจากข้อสงสัย

ข้อเสนอแนะ

จากข้อสรุปและข้อค้นพบจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้จัดการธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อรูปแบบการกำกับดูแลแนวใหม่ของธนาคารแห่งประเทศไทยในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต ผู้วิจัยพบข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับธนาคารแห่งประเทศไทย

ถ้าธนาคารแห่งประเทศไทย มีความประสงค์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ควรจะเสริมสร้างความเข้าใจในการประเมินระดับความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงด้านเครดิตให้แพร่หลายในแนวกว้างและแนวลึก โดยการประชาสัมพันธ์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น ว่าวิธีการกำกับดูแลแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นความเสี่ยงในด้านการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตแนวใหม่มีผลดีกว่าการกำกับดูแลด้านเครดิตวิธีเดิมอย่างไร ทำให้สถาบันการเงินมีมุมมองการบริหารเงินให้สินเชื่อดีขึ้นอย่างไร หรือโดยการจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาสาเหตุของปัญหาของธนาคารพาณิชย์ ทำไมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมากเท่านั้น ในประเด็น เพื่อระบุระดับของความเสี่ยงและทิศทางของความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ ตราสารอนุพันธ์ และรายการนอกงบดุล ยังไม่อยู่ในระดับเห็นด้วยมากและนำข้อค้นพบมาปรับปรุงวิธีการกำกับดูแลและตรวจสอบต่อไป เพื่อเร่งสนับสนุนให้การกำกับดูแลสถาบันการเงินของประเทศเป็นไปตามแนวสากลรวดเร็วยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ สำหรับธนาคารพาณิชย์

จากการศึกษาพบว่า ผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีบางส่วนยังไม่มีความเข้าใจว่าความเสี่ยงด้านเครดิต คืออะไร ทั้งที่เป็นสินทรัพย์ที่สร้างรายได้ให้แก่ธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงควรจัดฝึกอบรมหลักสูตรความเสี่ยงด้านเครดิตให้แก่ผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์